

«Білім және жаңа инновациялық технологиялар орталығы» ЖШС

**«Тарих пәні бойынша педагогтердің құзыреттілігін инновациялық
технологияларды қолдану арқылы арттыру»,
«Повышение предметных компетенций учителей истории через
применение инновационных технологий»**

**тақырыбындағы қазақ, орыс мектептеріндегі тарих пән мұғалімдеріне
арналған біліктілікті арттыру курсының**

ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

**Сағат саны: 80
Тыңдаушылар санаты:
тарих пән мұғалімдері**

«Білім және жаңа инновациялық технологиялар орталығы» ЖШС

«Тарих пәні бойынша педагогтердің құзыреттілігін инновациялық технологияларды қолдану арқылы арттыру»,

«Повышение предметных компетенций учителей истории через применение инновационных технологий»

тақырыбындағы қазақ, орыс мектептеріндегі тарих пән мұғалімдеріне арналған біліктілікті арттыру курсының

ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

1. Жалпы ережелер

1. Жалпы білім беру мекемелерінің тарих пәні мұғалімдерінің біліктілігін арттыру курсының «Тарих пәні бойынша педагогтердің құзыреттілігін инновациялық технологияларды қолдану арқылы арттыру», «Повышение предметных компетенций учителей истории через применение инновационных технологий» (бұдан әрі – Бағдарлама) жалпы білім беру мекемелерінің тарих пәні мұғалімдерін оқытуды регламенттейді.

2. Бағдарлама Қазақстан Республикасында орта білім беру саласындағы жаңа нормативтік құжаттарға сәйкес тарих сабағында білім алушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастыру жолдары мен деңгейін анықтау тәсілдерімен таныстырып практика жұмыстарын жүргізу арқылы жүзеге асырылады. Оқу барысында мұғалімдер бағдарламаның бөлімдерімен танысып оқу қағидаттары және табысты мұғалімге қажетті әдіс-тәсілдер мен дағдылар жан-жақты зерделенеді.

Бағдарлама жалпы орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты, педагогтің кәсіби стандарты талаптарына сәйкес тарих пәні мұғалімдерінің талдау және зерттеушілік дағдыларын қалыптастыруға, түрлі дереккөздермен жұмыс істеу машықтарын арттыруға, жаңашыл педагогикалық әдіс-тәсілдерді меңгеру мен кәсіби дамуына бағытталған.

Бүгінгі күн талабы табысты адам оқыту мен тәрбиелеу, оның білімі мен іскерлігінің түрлері:

- командадағы жұмыс дағдылары;
- көшбасшылық қасиет;
- бастамашылық;
- IT-құзыреттілік (айти-құзыреттілік);
- қаржылық және азаматтық сауаттылық және т.б.

Білім алушыны өмір сүруге дайындау үшін академиялық білім, функционалдық дағдылар, жеке тұлғалық қарым-қатынастар мен құзыреттіліктер жеткіліксіз. Мүлдем жаңа сапа – метабілімділік, метакұзыреттілік қажет.

-оқушылардың белсенділігін арттыру үшін АКТ мүмкіндіктерін тиімді қолдану;

- медиақұралдарды қолдана отырып, ақпаратты және дәлелді түсіну, әртүрлі пікірлерді талдау және салыстыру;

- медиақұралдарды қолдана отырып, ғаламдық мәселелерге қатысты тақырыптарды нақтылау және әртүрлі пікір тұрғысынан сыни талдау жасау;

- АКТ қолдана отырып, таныстырылым дайындау, салыстыру, бағалау, зерттеу және бірлесе отырып пікірлерін дәлелдеу.

«Тарих пәні бойынша педагогтердің құзыреттілігін инновациялық технологияларды қолдану арқылы арттыру» тақырыбындағы біліктілікті арттыру курсының ұйымдастыру және өткізу жөніндегі қызметтердің негіздемесі:

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңын, Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын, «Педагог мәртебесі туралы», «Қазақстан Республикасындағы Баланың құқықтары туралы», «Қазақстан Республикасында мүгедектігі бар адамдарды әлеуметтік қорғау туралы» және т.б., Заңдарды және басқа да заңнама актілерін басшылыққа алуы және оқыту процесін келесі нормативтік құжаттар негізінде жүзеге асыруы тиіс:

1. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» (ҚР Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы, 23.09.2022 ж. № 406 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен) <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029031>);

2. «Қазақстан Республикасында бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 8.11.2012 ж. № 500 бұйрығы, ҚР Оқу-ағарту министрінің 12.08.2022 ж. № 365; 30.09.2022 ж. №412 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029136> <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029916>)

3. «Білім алушылардың үлгеріміне ағымдық бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау өткізудің үлгілік ережелерін бекіту туралы» ҚР БҒМ 18.03.2008 ж. № 125 бұйрығы, ҚР Оқу-ағарту министрінің 13.04.2023 ж. №96 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2300032306>)

4. «Орта білім беру ұйымдарына арналған оқулықтардың, мектепке дейінгі ұйымдарға, орта білім беру ұйымдарына арналған оқу-әдістемелік кешендердің, оның ішінде электрондық нысандағы тізбесін бекіту туралы» (ҚР БҒМ 22.05 2020 ж № 216 бұйрығы, ҚР Оқуағарту министрі м.а. 22.05.2023 ж. №140 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен, жаңа редакцияда - ҚР Оқуағарту

бұйрығымен) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V2000020708](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2000020708) 6

5. «Мектепке дейінгі, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру, мамандандырылған, арнаулы білім, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған білім беру ұйымдарында, балаларға және ересектерге қосымша білім беру ұйымдарының үлгілік қағидаларын бекіту туралы» (ҚР Оқу-ағарту министрінің 31.08.2022 ж. №385 бұйрығы) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V2200029329](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029329))

6. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, орта білім берудің, сондай-ақ кредиттік оқыту технологиясын есепке алғандағы техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің жан басына шаққандағы нормативтік қаржыландыру қағидаларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 27.11.2017ж. №596 бұйрығы, 05.07.2023 ж. №197 бұйрығымен енгізілген өзгерістермен) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V1700016138](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1700016138));

7. «Мектепке дейінгі, орта білім беру ұйымдарын, сондай-ақ арнайы білім беру ұйымдарын жабдыктармен және жиһазбен жарактандыру нормаларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 22.01.2016 ж. №70 бұйрығы, ҚР Оқу-ағарту министрінің 03.07.2023 ж. №193 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V1600013272](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600013272))

8. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, қосымша білімнің білім беру бағдарламаларын және арнайы оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында жұмыс істейтін педагогтерді және білім және ғылым саласындағы басқа да азаматтық қызметшілерді аттестаттаудан өткізу қағидалары мен шарттарын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 27.01.2016 ж. №83 бұйрығы, ҚР Оқу-ағарту министрінің 30.12.2022ж. №533 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V1600013317](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600013317))

9. «Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту, орта, арнаулы, қосымша, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының педагогтері жүргізу үшін міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 6.04.2020 ж. № 130 бұйрығы, ҚР Оқу-ағарту министрінің 17.03.2023 ж. №68 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V2000020317](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2000020317))

10. «Қашықтықтан білім беру технологиялар бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» ҚР БҒМ 20.03.2015ж № 137 бұйрығына өзгеріс енгізу туралы» (ҚР БҒМ 3.11.2021 ж. №547 бұйрығымен енгізілген өзгерістермен) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V1500010768](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1500010768))

11. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, бастауыш, негізгі орта, орта білім беру ұйымдарында педагогикалық кеңес қызметін ұйымдастырудың және оны сайлау тәртібінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» ҚР БҒМ міндетін

атқарушының 16.05.2008 ж. №272 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы» 02.04.2020 ж. № 125 бұйрығы [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V2000020292](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2000020292)

12. «Білім беру объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидалары (ҚР Денсаулық сақтау министрінің 05.08.2021 ж. № ҚР ДСМ-76 бұйрығы) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V2100023890](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2100023890))

13. «Еңбек нарығының қажеттіліктерін ескере отырып, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының дайындық бөлімшелеріне мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру қағидаларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 29.01. 2016 ж. №122 бұйрығы) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V1600013418](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600013418))

14. «Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидаларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 4.05.2020 ж. № 175 бұйрығы, ҚР Оқу-ағарту министрінің 27.08.2022 ж. № 384 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен) [https://adilet.zan.kz/rus/docs/ V2200029446](https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029446))

15. «Үздік педагог» атағын беру қағидаларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 16.01.2015 ж. №12 бұйрығы, ҚР Оқуағарту министрінің 09.08.2022 ж. №355 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V15H0010279](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V15H0010279))

16. «Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және жүргізу, сондай-ақ педагогтің қызметін курстан кейінгі қолдау қағидалары» (ҚР БҒМ 28.01.2016 ж. №95 бұйрығы, ҚР Оқу-ағарту министрінің 3.10.2022 ж. №415 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V1600013420](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600013420));

17. «Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 12.10.2018 ж. №564 бұйрығы, ҚР Оқу-ағарту министрінің 05.08.2022 ж. №350 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V1800017553](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1800017553))

2. Глоссарий

Функционалдық сауаттылық, кеңінен алғанда, тұлғаның мектепте алған білімі, білігі мен дағдысын адамзат қызметінің әртүрлі саласында, сонымен бірге тұлғааралық қатынастар мен әлеуметтік байланыстарда кездесетін тіршілік міндеттерін жан-жақты шеше білу қабілеті ретінде түсіндіріледі.

Білім алушылардың оқу жетістігін сырттай бағалау аясында функционалдық сауаттылықтың мынадай түрлері бағаланады: оқу сауаттылығы (қазақ тілі, орыс тілі); математикалық сауаттылық; ғылыми-жаратылыстану сауаттылығы (физика, химия, биология, география, жаратылыстану, тарих).

Білім беру тәжірибесін жобалау - оқытуды құрайтын барлық компоненттерді жүйелі бағдарламалау.

Білім беру тәжірибесін жобалау - оқытуды құрайтын барлық компоненттерді жүйелі бағдарламалау

Блум таксономиясы- бұл педагогикалық мақсаттарды жіктеу, сын тұрғысынан ойлауды қарастыруға болатын ойлау дағдыларының кеңінен қолданылатын иерархиялық моделі. Тақырыпты тек есте сақтау ғана емес, талдау бағалауға жетелейді.

Білік - адамның белгілі бір құбылыс не күрделі мәселе жөнінде ой жүгіртіп, өзінше пайымдай білу қасиеті.

Дағды – тұлғада қайталау арқылы пайда болатын автоматтандырылған икемділік. Кезкелген жаңа әрекет алдымен баяу басталып, көп қайталаудың нәтижесінде дағдыға айналады.

Зерттеу– белгілі бір нысанды қоғам мүддесіне сай оның пайда болу заңдылықтарын, дамуы мен өзгеруін анықтау мақсатындағы (пән, тақырып, құбылыс, оқиға т.б.) ғылыми зерделеу үдерісі.

Зертханалық сабақ–оқушылар тарихи мәтіндермен (оқулықпен, дереккөздермен, көркем әдебиетпен) жұмыс істейді. Зертханалық жұмыстың қорытындысында міндетті түрде дәптерде, немесе таныстырылым, плакат түрінде белгілі бір нәтиже рәсімделуі тиіс.

Кері дизайн - (backward design) - бағалаудың оқу әдістері мен формаларын таңдау алдында мақсат қою арқылы білім беру оқу бағдарламасын әзірлеу әдісі.

Құзырет - (лат. Competere - сәйкес келу, жақындау) – кез келген адам жақсы білетін сұрақтар шеңбері.

Кері байланыс – белгілі бір әрекетті немесе оқиғаны түсіну, игеру, онымен келісіп, келіспейтіндігін көрсететін белгілі бір әрекет немесе оқиға туралы пікір, баға беру, жауапты реакция.

Критериалды бағалау–оқушылардың оқу жетістіктерін білім беру мақсаттары мен мазмұнына сәйкес, ұжым талқысынан өткен, оқушыға, ата-анаға және мұғалімге түсінікті, нақты анықталған критерийлерге негізделген бағалау үдерісі.

Қалыптастырушы бағалау – мұғалімдерді, оқушыларды және педагогикалық үдерістің басқа да қатысушыларын оқуды жетілдіру үшін қажет ақпаратпен қамтамасыз ететін оқудың ағымдағы бағалануы

Құндылықтар–баянды, мызғымас негізгі ішкі қағидаттар мен стандарттар. Түйінді құндылықтар өте тұрақты болып келеді, ал өзгерсе өте баяу, әрі ұзақ уақыт бойы өзгереді. Түйінді құндылықтар біздің өмір, өзіміз және бізді қоршаған адамдар, жалпы адамдардың әлеуеті және қоршаған адамдардың әлеуеті туралы көзқарасымыздың қалыптасуына негіз болады. Сондай-ақ құндылықтар дегеніміз біздің сенетін дүниеміз, олар біздің қоршаған ортаға деген қарым-қатынасымызды және мінез-құлқымызды анықтайды.

Оқудың зерттеушілік моделі - белгілі бір тақырып бойынша басқалардың көзқарастары туралы ақпарат жинастыруға және дәйектер мен пікірлерді талдау мен жинақтау үшін ақпарат көздерін пайдалануға үйретеді.

Оқу бағдарламасы - оқушылардың жас ерекшеліктерінің танымдық мүмкіндіктеріне сәйкес әр оқу пәнінің мазмұнын және олардың білім, білік, дағдыларының көлемін анықтайтын оқу-нормативтік құжат болып табылады.

Оқудың зерттеушілік моделі – зерттеушілік үдерісті зерделеуге мүмкіндік береді, белгілі бір тақырып бойынша басқалардың көзқарастары туралы ақпарат жинастыруға және дәйектер мен пікірлерді талдау мен жинақтау үшін ақпарат көздерін пайдалануға үйретеді.

Оқулық – мемлекеттік жалпыға міндетті білім стандартына және пән бойынша оқу бағдарламасына сәйкес нақты оқу пәні бойынша білім мазмұнын ашатын және оқушының білімін кеңейтіп, терең меңгеруге көмектесуге арналған оқу кітабы.

Пәндік Құзыреттілік - бұл белгілі бір пәндік салада белгілі бір әрекетті тиімді орындау үшін қажетті және жоғары мамандандырылған білімді, пәндік дағдылардың, дағдылардың, ойлау әдістерінің ерекше түрін қамтитын ерекше қабілеттер.

Проблемалық оқыту – оқушылардың шығармашылық ойлау деңгейін жетілдірудің және оқу үдерісіне қатыстырудың тиімді тәсілдерінің бірі – бұл сабақта проблемалық жағдаят тудыру, оны шешудің ықтимал жолдарын іздеу және алға қойылған міндетті оңтайлы шешу.

Сауаттылық – адамның одан арғы өмірінің дұрыс өрбуінің алғашқы іргетасы, адамның сыртқы ортамен жақсы қарым-қатынас жасау, тез бейімделу және сол ортада әрекет ете алу қабілеттілігі.

Талдау - бұл тұтас нысанды (пән, тақырып, құбылыс, үдеріс) ойша немесе материалдық тұрғыдан үйрену үшін құрамдас бөліктерге бөлу шарасы.

Тарихи сана- бұл тарихты білу, тарихи тәжірибені және одан туындайтын сабақтарды түсіну, әлеуметтік болжау, олардың қызметі үшін тарихи жауапкершілікті сезіну.

4С моделі- мидың қалай оқитыны туралы нейреғылым деректеріне негізделген оқу сабақтарын жобалаудың төрт компонентті білім беру моделі.

Тарихи сана – бұл тарихты білу, тарихи тәжірибе мен оның сабақтарын ұғынып түсіну, әлеуметтік болжау (бүгінгі күн жағдайының мәнін, өткеннің инварианттылығы мен болашақтың баламалығын түсінуден), өз іс-әрекеті үшін тарихи жауапкершілікті түсіну.

Тарих ойлау ерекшеліктері – қоғамдық құбылыс пен оқиғаға сай белгілері мен фактілерін таңдай алу арқылы оларға сипаттама бере алу; кез-келген қоғамдық құбылыстың пайда болу себептерін анықтай алу; тарихи заңдылықтың белгілі бір құбылысының көпқырлығын тани алу; өткен кезеңнің оқиғаларынан сабақ ала білу (Лернер И. Я).

Талдау – бұл тұтас нысанды (пән, тақырып, құбылыс, үдеріс) ойша немесе материалдық тұрғыдан үйрену үшін құрамдас бөліктерге бөлу шарасы.

Тәжірибелік сабақ– мұнда басты міндет – тәжірибелік жұмыс орындау. Мысалы, бұл контурлық карта және сабақ ішінде онымен жұмыс істеу болуы мүмкін. Дәуірге жақындататын құралды құрастыру болуы мүмкін.

Рефлексия – (лат. reflexio – өткенге жүгіну) субъектінің назарын өзіне, атап айтқанда, оларды қайта ойлап, қорыту мақсатында өз белсенділігінің өніміне аударуы. Педагогикада рефлексия сабақтың бір кезеңі ретінде қарастырылады. Ол кезде сабақ барысында алынған білім сыни тұрғыдан талданып, меңгерілген біліммен салыстырылып, өзіндік түсінік пайда болады.

3. Бағдарлама тақырыбы

№	Дәріс түрі	Мазмұны, тақырыбы	Сағат саны
1	Теория Практика	Білім беру саласындағы ұлттық басымдықтар. Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2025 жылға дейінгі тұжырымдамасы мәнмәтінінде тарих пәні мұғалімдерінің пәндік құзыреттілік деңгейін арттыру. "Цифрлы Қазақстан" мемлекеттік бағдарламасы, Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы, "Педагог мәртебесі туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, "Балаларды денсаулығы мен дамуына зиян келтіретін ақпараттан қорғау туралы" ҚР Заңын енгізу жағдайында орта білім беру жүйесінде мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары мен принциптері. Семинар - «Әлем өркениеттерінің тарихы» «Ұлы Дала өркениеті» тақырыптында жүргізу. Тәжірибелік сабақ: хабарлама, баяндама дайындау, әр түрлі құжаттарға талдау жасау, анықтамалармен, нұсқаулық мәліметтермен, нормативтік құжаттармен жабдықтармен жұмыс істеу, кәсіби жағдайлық міндеттерді шешу, проблемалық жағдайды талдау, әр түрлі тапсырмалар орындау, эссе жазу. XXI ғасырдағы білім алушыларға ұлттық басымдықтарға, сондай-ақ екпінді өзгеріп жатқан әлемнің сын-тегеуріндері мен мүмкіндіктеріне сәйкес қажетті білімді, дағдыларды, тәсілдер мен құндылықтарды көрсететін Қазақстандағы білім берудің мазмұнын жетілдіру.	4/4
2	Теория	«Тарих» пәні бойынша оқу бағдарламасының мазмұны, оқу бағдарламасы мен оқу жоспарының құрылымы. «Қазақстан тарихы» пәні бойынша оқу	6/2

		мақсаттарындағы құндылықтарды анықтау. Жалпы орта білім деңгейінде тарих пәні үшін ақпараттық сауаттылықты дамыту(сызбанұсқалар, кестелер) құрастыру және толтыру, ақпарат жинауды ұйымдастыру және оған талдау жасау, сызбалар құру және талдау, модельдеу әдістерін қолдану. Ақпаратты өңдеу үлгілері. Блум таксономиясы. Жақын арадағы даму аймағы. Маслоудің қажеттіліктер иерархиясы. SWOT-талдау.	
3	Теория	Оқу бағдарламасын іске асыру: жоспарлау. Оқу бағдарламаларының мазмұны мен құрылымы. Сабақтарда және сабақтан тыс уақытта, оқу-зерттеушілік және өмірлік жағдаяттарда тарих пәнінен алған білімдерін қолдану біліктілігін дамытатын тапсырмаларды және жаттығуларды кеңінен қолдану. Оқудың диагностикалық мақсаттарын қою. Б.Блум таксономиясы. Б.Блум таксономиясы негізінде тарих пәні бойынша дамытушы тапсырмаларды әзірлеу тәсілдері.	6
4	Семинар - практикум	Тарих сабағындағы пәнаралық байланыстар әлемдегі процестер мен құбылыстардың өзара байланысын көрсету. Семинар - «Қазақ хандығы - Орталық Азиядағы алғашқы ұлттық мемлекет», «XX ғас.– XXI ғас. басындағы көрнекті саясаткер-реформаторлар», «Алаш» – қоғамдық ой және ұлттық идея», «Ғылыми-техникалық прогресс», «Қазіргі заманғы ғылыми технологиялар».	6
5	Семинар - практикум	Қазіргі кездегі бейбітшілік пен қауіпсіздікті сақтау мәселесі. Тарихты оқу өзара байланысқан екі бағыты: тарихи білім мен түсінік және тарихи зерттеулер мен дағдылар. Тарихи білім мен түсінік. Тарихи түсінікті қалыптастыратын концептілер. Тарихи дағдылар мен зерттеулер. Аспект деңгейлері бойынша мысалдар (Knowledge, skills and understanding). Тарихи интерпретация. Білім алушыларға өткен тарихты көрсетудің түрлі әдістерін анықтау. Білім алушылар өткен тарих түрліше көрсетілгендігін, түрліше интерпретацияланғандығын анықтауды, негіздеу. білім алушылар тарихи оқиғалардың, тарихи	6

		тұлғалардың, жағдаяттар мен өзгерістердің не себепті түрліше интерпретацияланатындығын, интерпретацияны бағалау.	
6	Семинар - практикум	Проблемалық жағдаяттар: кездейсоқтық, дәлелдеу, жокқа шығару, болжау жағдаяттары. Семинар-«Қазіргі заманғы ғылыми технологиялар» тақырыбын оқып-үйренуде тарихи ойлаудың зерттеу біліктері мен дағдыларын дамыту», «Қазіргі кездегі бейбітшілік пен қауіпсіздікті сақтау мәселесі» тақырыбын оқып-үйренуде оқушылардың тарихи терминдермен жұмыс істеу дағдыларын дамыту, «Алаш» - қоғамдық ой және ұлттық идея» тақырыбын оқып-үйрену барысында оқушылардың талдау біліктері мен логикалық ойлауын дамыту.	4
7	Теория	«Әлемдік өркениеттер тарихы» тақырыбын оқып-үйренуде саралау әдістерін пайдалану. Тарих пәні мұғалімдерінің қызметін «Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2025 жылға дейінгі тұжырымдамасының» мән мәтініне сай ұйымдастыру. «Тарих» пәні аясында білім беруді дамытудың негізгі компоненттері, қағидаттары, қызметтері мен мақсаттары. Экономикалық жүйелердің тарихи түрлері, «экономика» ұғымы, оның қоғам өміріндегі рөлі. Экономикалық жүйелердің түрлері, олардың негізгі белгілері, белгілі бір экономикалық жүйенің артықшылықтары мен кемшіліктері. Табиғи-географиялық, табиғи-климаттық жағдайлардың мемлекеттердің экономикалық дамуына әсері. Әлеуметтік-экономикалық факторлардың мемлекеттердің қазіргі заман тарихы кезеңіндегі экономикалық дамуына әсері. Қазіргі өркениеттің дамуындағы әлемдік өркениеттердің маңызы.	4
8	Семинар - практикум	«Тарих» пәні бойынша білім алушылардың дүниетанымдық көзқарасын дамытуда, әлемнің тұтас ғылыми бейнесін қалыптастыруда маңызды рөл атқарады. Қазақстанның ерте көшпенді кезеңіндегі ежелгі мәдениеттердің сабақтастығы мен өзара қарым-қатынасы. Қазақстан өркениетінің сан алуандығы мен сабақтастығы, егіншілікпен қатар көшпелі мал шаруашылығының дамуы салдарынан болған өзгерістер. Ерте дәуірдегі, түркі кезеңіндегі және Қазақ хандығы кезеңіндегі халықтардың әлемдік	6

		өркениеттегі рөлі. Ерте көшпенділер өркениетінің рөлі әлемдік тарихи үдерістер аясындағы рөлі.	
9	Практика	Оқушылардың зерттеу дағдыларын дамыту. Қазіргі заманғы ғылыми технологиялардың теориялық негіздері. Ақпараттық технологиялардың қоғамның дамуына әсері. Қазіргі заманғы ғылымның перспективалы салалары. Қазіргі заманғы өркениеттің дамуындағы озық ғылыми технологиялардың маңызы. Жоғары мақсаттарға ұмтылу және қиындықтарға қарсы табандылық таныту. Жаңашылдық, зерттеу және қызығушылық, сыни, шығармашылық және рефлексивті ойлау. • Әр түрлі мәдениеттерімізге, тілдерімізге және мұраларымызға тән әр түрлілік. • Әділеттілік пен әлеуметтік әділеттілік арқылы теңдік орнату • Ортақ игілік үшін қауымдастық және қатысу • Қоршаған ортаға камқорлық жасауды камтитын экологиялық тұрақтылық. • Адалдық, жауапкершілік және есеп беру және этикалық әрекеттер. • Өзін, басқаларды және адам құқықтарын құрметтеу.	6
10	Семинар - практикум	Цифрлық құзыреттіліктер мен дағдыларды дамыту бойынша ұсыныстар. Технологиялық білім мұғалім құзыреттілігінің көрсеткіші ретінде. Сандық білім беру ресурстары мен виртуальды зертханаларды пайдалану. Цифрлық құралдарды пайдалану пәндерге қызығушылық тудырады және білім алушылардың дағдыларын қалыптастырады: - цифрлық ресурстармен жұмыс істеу; - білімді кеңейту үшін білім алушылардың мультимедиялық ресурстарды пайдалануы; - орындалатын өзіндік жұмысқа жауапкершілікпен қарау, шығармашылықпен жұмыс істеу; - өз пікірін білдіру; - салыстырмалы жұмысты көшірместен жүргізу; - өз пікірін дәлелдеу және қорғау. Мұғалімдерге білім алушылардың цифрлық құзыреттіліктер мен дағдыларды дамыту бойынша ұсынымдар: - сапалы білім беру үшін цифрлық білім беру технологияларын пайдалану;	6

		- материалды игеру және білім алушылардың олармен жұмыс істеу дағдыларын дамыту; - білім алушыларды интернетті қауіпсіз пайдалануға үйрету; - жеке деректеріңізді қорғау дағдыларын дамыту және Интернеттен ақпаратты қалай дұрыс іздеу керек және интернеттен тапқан ақпараттың дұрыстығын тексеруге дағдыландыру; - онлайн форматында оқу үшін онлайн ресурстарды пайдаланудың негізгі қағидаларын пайдалану арқылы кітапханалар, мәліметтер базасы және білім беру платформаларындағы материалды зерттеу; - білім алушылардың мәтіндік редакторлармен жұмыс істеу дағдыларын дамыту, электрондық кестелер және басқа бағдарламалармен жұмыс жасауға дағдыландыру; - цифрлық әлемде білім алушылардың коммуникация дағдыларын дамыту. Пәндік, мета-пәндік және негізгі құзыреттерді дамыту бойынша ұсынымдар. Пәндерді оқытуда әртүрлі белсенді әдістерді, тәсілдерді және оқыту стратегияларын қолдану. Оқу үдерісі инновациялық педагогикалық тәсілдермен сүйемелдеу: Ойын арқылы: оқушыларға белсенді ойлау және әлеуметтік өзара әрекеттесу арқылы оқытудың мағынасын табуға мүмкіндік беретін позитивті-эмоционалды орта қалыптастыру. (The LEGO Foundation, 2017). Экспериментальды: мазмұнды өмірлік жағдаяттармен ықпалдастыруға мүмкіндік беретін тәсіл. Бұл тәсіл жобалық және зерттеу арқылы оқу. (The Brookings Institution, 2019). Ақпараттық: оқушыларға компьютерлердің проблемаларды қалай шешетінін түсінуге мүмкіндік беретін, проблемаларды шешуде қолдау. (The Brookings Institution, 2019). Физикалық: қозғалыс арқылы оқытудағы физикалық белсенділікті қамту тәсілі. (OECD, 2018). Мультисауатты: тіл алмасуды қолданудың әртүрлі тәсілдеріне назар аударатын және оқуды мәдени хабардарлықпен байланыстыру тәсілі. (OECD, 2018). Оқушылардың ақпаратпен жұмыс істеу дағдыларын дамыту. Қазіргі заманғы бейбітшілік пен қауіпсіздікті сақтау проблемаларының теориялық негіздері. Мемлекеттердің бейбітшілік пен қауіпсіздікті сақтау	
--	--	---	--

		жөніндегі бірлескен күш-жігері. Халықаралық және аймақтық ұйымдардың қызметтері. «XXI ғасырдағы әлем: халықаралық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жолдары мен тәсілдері» тақырыбындағы зерттеулер. Оқытудың әдістемелік тәсілдері бойынша кейсті талдау. Белсенді оқыту; Оқытудағы зерттеушілік әдіс; Проблемалық оқыту; Коммуникативті тәсіл. Проблемаларды шешу дағдыларын қолдау, шығармашылық және сыни ойлау, кәсіпкерлік дағдыларды дамыту, сондай-ақ өзін-өзі бағалау, өзін-өзі көрсету және ынталандыру мақсатында оқыту нәтижелеріне» құру» (creation) (Блум таксономиясында) оқыту мақсаттарының жаңа санатын қосуды талқылау.	
11	Іскерлік ойын	Зерттеу біліктері мен дағдыларының теориялық негіздері. Білім алушылардың зерттеу әрекеті мен іздеу белсенділігінің өзара байланысы. Балаларды зерттеу біліктері мен дағдыларына арнайы жаттығулар жиынтығынан арқылы оқыту стратегияларын жобалау. Оқу бағдарламасын іске асыруға дайындық: ықшам сабақ жоспарлау.	10
12	Семинар - практикум	Семинар - «Қазіргі кездегі бейбітшілік пен қауіпсіздікті сақтау мәселесі» тақырыбын оқып-үйренуде оқушылардың тарихи терминдермен жұмыс істеу дағдыларын дамыту. Ұғымдармен жұмыстың оқу үдерісінің нәтижелілігі, тарихи таным, академиялық тілді қалыптастырудағы рөлі. Білім алушылардың тарихты оқытудағы арнайы терминдерді игеру мәселелері. Ұғымдарды қалыптастыру әдістері, ақыл-ой әрекетінің дағдыларын қалыптастыратын негізгі логикалық әдістерді талдау. Осы тақырып бойынша сабақты білім алушылардың ойлау қызметін белсендендіруге және логикалық ойлауын дамытуға бағытталған ұғымдарды пайдалана отырып, жоспарлау. Оқу бағдарламасын іске асыруға дайындық: ықшам сабақты өткізу.	10
		Барлығы	80

4. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері, күтілетін нәтижелер

- Бұл бөлім Бағдарламаның тәжірибелік маңыздылығын, оқыту нәтижелерінің педагогтердің жұмыс тәжірибесіне тигізетін әсерін сипаттайды.

Бағдарлама мақсаты: оқушыларды қазіргі жағдайды түсінуі үшін, жергілікті және жаһандық азамат ретінде қоғамның дамуына белсенді және жауапты үлес қосуы үшін және олардың өткенге деген жеке қызығушылығын одан әрі зерттеу және қолдау үшін қажетті тарихи біліммен, дағдылармен, құндылықтармен қамтамасыз ету;

- оқушыларды сенімді, тәуелсіз, сыни және рефлексивті ойлай алуы үшін тарихи зерттеулерге белсенді түрде тарту;
- оқушыларды тарихқа қатысты сыни сұрақтар қою және оған тиісті жауаптарға қол жеткізуі үшін тарихи контексте бірқатар дереккөздерді сыни тұрғыдан зерттеу қабілеттерін дамыту;
- оқушыларға тарихтың негізгі кезеңдері, қоғамдастықтары мен аспектілері туралы білім мен түсінік алуға мүмкіндік беру;
- оқушыларды түрлі бұқаралық ақпарат құралдарын қолдана отырып, тарихи білімдері мен түсініктерін басқаға ұсыну және жеткізе білу қабілеттерін дамыту.

Тарих пәні мұғалімдерінің пәндік құзыреттерін, тарих сабақтарын дайындау және өткізудің практикалық міндеттерін шешудегі тұжырымдамалық тәсіл біліктерін дамыту. Білім беру мазмұны жағдайында мектептегі тарих пәні мұғалімдерінің тарихи үдерістер, оқиғалар мен құбылыстарға қатысты талдау және зерттеушілік дағдыларын дамыту.

Бағдарламаның міндеттері:

- педагогикалық тәсілдер мен оқу материалдарын қолданудың жолдарын сараптау
- кәсіби құзыреттілігі мен қызметін нәтижелі қалыптастырудағы көкейкесті сұрақтарды талқылап, оқу барысында рефлексия жасап, топтағы пікірталас пен кері байланысты жүзеге асыру.
- бағдарламаны игеру арқылы оқуда нәтижеге жетуде тиімді әдістерді қолдана отырып, оқу материалдарын іздестірудің ерекшеліктеріне назар аудару қажеттілігін талқылау.
- тыңдаушыларды тарих сабағында пайдалануға болатын түрлі талдау стратегияларымен таныстыру;
- оқу бағдарламасы және пән мазмұнының жаңалықтарын меңгеру бойынша мұғалімдердің кәсіби құзыреттіліктерін дамыту;
- білім алушылардың сыни ойлау және функционалдық сауаттылығын дамытуға бағытталған жаңа дағды түрлері мен әдістерін пайдалануды жетілдіру;
- пән бойынша қалыптастырушы және жиынтық бағалау үшін оқу тапсырмаларын құрастыруға үйрету;
- білім алушылардың оқу жетістігін критериалды бағалау дағдыларын пайдалануды дамыту;
- заманауи IT-технологияларын пайдаланудың практикалық дағдыларын дамыту,
- технологиялық тәсілдеме негізінде сабақты жобалау дағдыларын

жетілдіру.

Курс соңында күтілетін нәтижелері:

1) білім беру ұйымдарында тәрбие процесін реттейтін нормативтік-құқықтық актілерді; білім беру мен тәрбиелеу жүйесін жанартудың қажеттілігі мен өзара байланысын; әлемдік тәжірибе мен білім беру және тәрбиелеуді ұштастырумен байланысты техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының мазмұнын жетілдіру аясында тәрбие беру бағдарламасының мазмұнын біледі;

2) тұлғаны тәрбиелеу және әлеуметтендірудің белсенді стратегияларын, тәрбие үдерісіндегі психологиялық қолдау, қауіпсіз білім беру ортасын құру, зорлық-зомбылықты және өз-өзіне қол жұмсауды болдырмау дағдыларын, тұлғаны тәрбиелеу және әлеуметтендіру жүйесінде күтілетін нәтиже мақсаттарына сәйкес тәрбиеленуші білім алушылардың деңгейін критериалды бағалау жүйесін қолдана алады;

3) тұлғаның әлеуметтенуінде ақпарат пен білімді өз бетінше алу мен интербелсенді және тәрбиеге бағытталынған дағдыларын, тәуекелдік тәрбиенің жауапкершілікке айналдыру арқылы шешімді өз бетінше қабылдау дағдыларын меңгереді.

4) тарих сабағында пайдалануға болатын түрлі талдау стратегияларын біледі;

5) оқу бағдарламасы және пән мазмұнының жаңалықтарын меңгеру бойынша кәсіби құзыреттіліктерін игереді;

6) білім алушылардың сыни ойлау және функционалдық сауаттылығын дамытуға бағытталған жаңа дағды түрлері мен әдістерін пайдалануды біледі;

7) пән бойынша қалыптастырушы және жиынтық бағалау үшін оқу тапсырмаларын құрастыруды біледі;

8) білім алушылардың оқу жетістігін критериалды бағалау дағдыларын пайдалануды біледі;

9) заманауи IT-технологияларын пайдаланудың практикалық дағдыларын меңгереді;

10) технологиялық тәсілдеме негізінде сабақты жобалау дағдыларын меңгереді.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Бағдарлама 5 модульдерден тұрады:

Диагностикалық тестілеу	1-Модульдің оқытылатын тақырыптары бойынша пәндік деңгейін бағалау.
Нормативтік-құқықтық;	Білім беру саласындағы ұлттық басымдықтар. Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2025 жылға дейінгі тұжырымдамасы мәнмәтінінде тарих пәні мұғалімдерінің пәндік құзыреттілік деңгейін арттыру. "Цифрлы Қазақстан" мемлекеттік бағдарламасы, Қазақстан

	Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы, "Педагог мәртебесі туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, "Балаларды денсаулығы мен дамуына зиян келтіретін ақпараттан қорғау туралы" ҚР Заңын енгізу жағдайында орта білім беру жүйесінде мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары мен принциптері. Семинар-«Әлем өркениеттерінің тарихы» «Ұлы Дала өркениеті» тақырыптыңда жүргізу. Тәжірибелік сабақ:хабарлама, баяндама дайындау,әр түрлі құжаттарға талдау жасау, анықтамалармен, нұсқаулық мәліметтермен, нормативтік құжаттармен жабдықтармен жұмыс істеу, кәсіби жағдайлық міндеттерді шешу, проблемалық жағдайды талдау, әр түрлі тапсырмалар орындау, эссе жазу. ХХІ ғасырдағы білім алушыларға ұлттық басымдықтарға, сондай-ақ екпінді өзгеріп жатқан әлемнің сын-тегеуріндері мен мүмкіндіктеріне сәйкес қажетті білімді, дағдыларды, тәсілдер мен құндылықтарды көрсететін Қазақстандағы білім берудің мазмұнын жетілдіру. Барлығы— 8 сағат
Психологиялық-педагогикалық модуль	Білім беру ортасының психологиялық қауіпсіздігі – тұлғаның психологиялық саулығының шарты ретінде. Барлығы— 2 сағат
Мазмұндық модуль	Тарих пәндерінен цифрлық білім беру контентін жасақтаудың тиімді әдістері мен білім берудегі маңыздылығы. Мультимедиа технологиясы және дәстүрлі оқыту формасын оқыту үдерісінде қолдану ерекшеліктері. Электрондық – әдістемелік жүйе жасақтау технологиясы. Тарих пәні бойынша интернет желісінің ақпараттық қорлары Цифрлық білім ресурстары мен ЦБР топтамалары және оларды оқу үдерісінде тиімді пайдалану. Білім беру мақсатында телекоммуникациялық құралдарды пайдалануда жағдайында ақпараттық-логикалық модельдеудің әдістемесі. Бағдарламалық жасақтаманы қолдану дағдыларын қалыптастыру, (коммуникативті, интеллектуалды, ерікті және көшбасшылық дағдылар). Оқыту нәтижелерін және бағалау критерийлерін анықтау дағдыларын жетілдіру. 1) Қазақстан аумағындағы ежелгі заманнан бастап бүгінгі

	күнге дейінгі қоғамның әлеуметтік, мәдени, саяси, экономикалық дамуының негізгі кезеңдері мен ерекшеліктері туралы білімін қалыптастыру; 2) Қазақстанның тарихи дамуы барысында қалыптасқан ұлттық құндылықтар жүйесі туралы білім беру; 3) Қазақстанның тарихи дамуының негізгі оқиғалары, құбылыстары мен процестердің мәні туралы түсінік қалыптастыру; 4) Тарихи оқиғаларды, құбылыстар мен процестерді және тарихи тұлғалардың қызметін Отандық тарих контекстінде сын тұрғысынан талдау және баға беру дағдыларын қалыптастыру мен дамыту; 5) Тарихи деректердің негізінде дәлелді пайымдау дағдыларын дамыту; 6) Тарихи зерттеу жүргізу дағдыларын қалыптастыру мен дамыту (гипотезаларды ұсыну, зерттеу сұрақтарын құрастыру, деректерді талдау, әртүрлі көзқарастарды салыстыру, нәтижелер мен қорытындыларды шығару, өзінің ұстанымын анықтау); 7) Казіргі кездегі саяси, әлеуметтік-экономикалық және мәдени процестерде бағдарлану үшін тарихи білімдерін қолдана білу дағдыларын қалыптастыру; 8) Коммуникативті дағдыларды қалыптастыру, өз ойын ауызша және жазбаша түрде анық білдіру, командада жұмыс істей алу, түрлі деректерден алынған ақпараттарды қоса алғанда, жарияланым мен электронды құралдарды қолдану. «Тарих» пәні бойынша оқу бағдарламасының мазмұны, оқу бағдарламасы мен оқу жоспарының құрылымы Оқу бағдарламасын іске асыру: жоспарлау. Оқу бағдарламаларының мазмұны мен құрылымы Сабақтарда және сабақтан тыс уақытта, оқу-зерттеушілік және өмірлік жағдаяттарда тарих пәнінен алған білімдерін қолдану біліктілігін дамытатын тапсырмаларды және жаттығуларды кеңінен қолдану. Тарих сабағындағы пәнаралық байланыстар әлемдегі процестер мен құбылыстардың өзара байланысын көрсету Семинар-«Қазақ хандығы - Орталық Азиядағы алғашқы ұлттық мемлекет», «XX ғас.– XXI ғас. басындағы көрнекті саясаткер-реформаторлар», ««Алаш» – қоғамдық ой және ұлттық идея», «Ғылыми-техникалық прогресс», «Қазіргі заманғы ғылыми технологиялар». Қазіргі кездегі бейбітшілік пен қауіпсіздікті сақтау мәселесі.
--	--

	Тарихты оқу өзара байланысқан екі бағыты: тарихи білім мен түсінік және тарихи зерттеулер мен дағдылар. Тарихи білім мен түсінік. Тарихи түсінікті қалыптастыратын концептілер. Тарихи дағдылар мен зерттеулер. Аспектi деңгейлері бойынша мысалдар (Knowledge, skills and understanding). Тарихи интерпретация. Білім алушыларға өткен тарихты көрсетудің түрлі әдістерін анықтау. Білім алушылар өткен тарих түрліше көрсетілгендігін, түрліше интерпретацияланғандығын анықтауды, негіздеу. білім алушылар тарихи оқиғалардың, тарихи тұлғалардың, жағдаяттар мен өзгерістердің не себепті түрліше интерпретацияланатындығын, интерпретацияны бағалау. Проблемалық жағдаяттар: кездейсоқтық, дәлелдеу, жоққа шығару, болжау жағдаяттары. Семинар-«Қазіргі заманғы ғылыми технологиялар» тақырыбын оқып-үйренуде тарихи ойлаудың зерттеу біліктері мен дағдыларын дамыту», «Қазіргі кездегі бейбітшілік пен қауіпсіздікті сақтау мәселесі» тақырыбын оқып-үйренуде оқушылардың тарихи терминдермен жұмыс істеу дағдыларын дамыту, «Алаш» - қоғамдық ой және ұлттық идея» тақырыбын оқып-үйрену барысында оқушылардың талдау біліктері мен логикалық ойлауын дамыту. «Әлемдік өркениеттер тарихы» тақырыбын оқып-үйренуде саралау әдістерін пайдалану. Тарих пәні мұғалімдерінің қызметін «Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2025 жылға дейінгі тұжырымдамасының» мәнмәтініне сай ұйымдастыру. «Тарих» пәні аясында білім беруді дамытудың негізгі компоненттері, қағидаттары, қызметтері мен максаттары. Экономикалық жүйелердің тарихи түрлері, «экономика» ұғымы, оның қоғам өміріндегі рөлі. Экономикалық жүйелердің түрлері, олардың негізгі белгілері, белгілі бір экономикалық жүйенің артықшылықтары мен кемшіліктері. Табиғи-географиялық, табиғи-климаттық жағдайлардың мемлекеттердің экономикалық дамуына әсері. Әлеуметтік-экономикалық факторлардың мемлекеттердің қазіргі заман тарихы кезеңіндегі экономикалық дамуына әсері. Қазіргі өркениеттің дамуындағы әлемдік өркениеттердің маңызы. «Тарих» пәні бойынша білім алушылардың дүниетанымдық көзқарасын дамытуда, әлемнің тұтас ғылыми бейнесін қалыптастыруда маңызды рөл атқарады. Қазақстанның ерте
--	--

	көшпенді кезеңіндегі ежелгі мәдениеттердің сабақтастығы мен өзара қарым-қатынасы. Қазақстан өркениетінің сан алуандығы мен сабақтастығы, егіншілікпен қатар көшпелі мал шаруашылығының дамуы салдарынан болған өзгерістер. Ерте дәуірдегі, түркі кезеңіндегі және Қазақ хандығы кезеңіндегі халықтардың әлемдік өркениеттегі рөлі. Ерте көшпенділер өркениетінің рөлі әлемдік тарихи үдерістер аясындағы рөлі. Барлығы– 40 сағат
Технологиялық модуль	Оқу үдерісі инновациялық педагогикалық тәсілдермен сүйемелдеу: Ойын арқылы: оқушыларға белсенді ойлау және әлеуметтік өзара әрекеттесу арқылы оқытудың мағынасын табуға мүмкіндік беретін позитивті-эмоционалды орта қалыптастыру. (The LEGO Foundation, 2017). Экспериментальды: мазмұнды өмірлік жағдаяттармен ықпалдастыруға мүмкіндік беретін тәсіл. Бұл тәсіл жобалық және зерттеу арқылы оқу. (The Brookings Institution, 2019). Ақпараттық: оқушыларға компьютерлердің проблемаларды қалай шешетінін түсінуге мүмкіндік беретін, проблемаларды шешуде қолдау. (The Brookings Institution, 2019). Физикалық: қозғалыс арқылы оқытудағы физикалық белсенділікті қамту тәсілі. (OECD, 2018). Мультиауатты: тіл алмасуды қолданудың әртүрлі тәсілдеріне назар аударатын және оқуды мәдени хабардарлықпен байланыстыру тәсілі. (OECD, 2018) Белсенді оқыту; Оқытудағы зерттеушілік әдіс; Проблемалық оқыту; Коммуникативті тәсіл. Жалпы орта білім деңгейінде тарих пәні үшін ақпараттық сауаттылықты дамыту(сызбанұсқалар, кестелер) құрастыру және толтыру, ақпарат жинауды ұйымдастыру және оған талдау жасау, сызбалар құру және талдау, модельдеу әдістерін қолдану. Технологиялық білім мұғалім құзыреттілігінің көрсеткіші ретінде. Ақпаратты өндеу үлгілері; Блум таксономиясы; Жақын арадағы даму аймағы Маслоудің қажеттіліктер иерархиясы. SWOT-талдау. Сандық білім беру ресурстары мен виртуальды зертханаларды пайдалану. Оқудың диагностикалық мақсаттарын қою. Б.Блум таксономиясы. Б.Блум таксономиясы негізінде тарих пәні бойынша дамытушы тапсырмаларды әзірлеу тәсілдері. Проблемаларды шешу дағдыларын қолдау, шығармашылық

	және сыни ойлау, кәсіпкерлік дағдыларды дамыту, сондай-ақ өзін-өзі бағалау, өзін-өзі көрсету және ынталандыру мақсатында оқыту нәтижелеріне» құру»(creation) (Блум таксономиясында) оқыту мақсаттарының жаңа санатын қосуды талқылау. Барлығы– 6 сағат
Вариативтік модуль	Оқушылардың зерттеу дағдыларын дамыту. Қазіргі заманғы ғылыми технологиялардың теориялық негіздері. Ақпараттық технологиялардың қоғамның дамуына әсері. Робототехника, космонавтика, нанотехнология, гендік инженерия сияқты қазіргі заманғы ғылымның перспективалы салалары. Қазіргі заманғы өркениеттің дамуындағы қазіргі ғылыми технологиялардың маңызы. Оқушылардың ақпаратпен жұмыс істеу дағдыларын дамыту Қазіргі заманғы бейбітшілік пен қауіпсіздікті сақтау проблемаларының теориялық негіздері. Мемлекеттердің бейбітшілік пен қауіпсіздікті сақтау жөніндегі бірлескен күш-жігері. Халықаралық және аймақтық ұйымдардың қызметтері. «XXI ғасырдағы әлем: халықаралық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жолдары мен тәсілдері» тақырыбындағы зерттеулер. Оқытудың әдістемелік тәсілдері бойынша кейсті талдау. Зерттеу біліктері мен дағдыларының теориялық негіздері. Білім алушылардың зерттеу әрекеті мен іздеу белсенділігінің өзара байланысы. Балаларды зерттеу біліктері мен дағдыларына арнайы жаттығулар жиынтығынан арқылы оқыту стратегияларын жобалау. Оқу бағдарламасын іске асыруға дайындық: ықшам сабақ жоспарлау. Семинар- «Қазіргі кездегі бейбітшілік пен қауіпсіздікті сақтау мәселесі» тақырыбын оқып-үйренуде оқушылардың тарихи терминдермен жұмыс істеу дағдыларын дамыту. Ұғымдармен жұмыстың оқу үдерісінің нәтижелілігі, тарихи таным, академиялық тілді қалыптастырудағы рөлі. Білім алушылардың тарихты оқытудағы арнайы терминдерді игеру мәселелері. Ұғымдарды қалыптастыру әдістері, ақыл-ой әрекетінің дағдыларын қалыптастыратын негізгі логикалық әдістерді талдау. Осы тақырып бойынша сабақты білім алушылардың ойлау қызметін бенсендендіруге және логикалық ойлауын дамытуға бағытталған ұғымдарды пайдалана отырып, жоспарлау. Оқу бағдарламасын іске асыруға дайындық: ықшам сабақты өткізу. Барлығы– 24 сағат

	Вариативті модульдің тақырыптары тыңдаушылардың кіріс сауалнамасы негізінде анықталады.
--	---

6. Оқу процесін ұйымдастыру

Бұл бөлім оқу процесінің форматын, сағат санын және оқыту нысандарын сипаттайды. Біліктілікті арттыру курстары:

1) Бағдарламаға 1-қосымшаға сәйкес күндізгі оқу режимінде курстың оқу-тақырыптық жоспарына (бұдан әрі – ОТЖ) сай күндізгі оқу ұйымдастырылады. Күндізгі оқу курстарының ұзақтығы 80 академиялық сағатты құрайды. Бір апталық күндізгі оқу курстарын ұйымдастыру кезінде ОТЖ-дағы сағаттар саны екі есеге қысқарады, сабақтардың тақырыптары мен өткізу нысаны өзгеріссіз қалады;

2) Бағдарламаға 2-қосымшаға сәйкес аралас оқу, оқу-тақырыптық жоспарға сай аралас оқу режимінде ұйымдастырылады және ол үш кезеңнен тұрады: күндізгі оқу – 48 сағат, қашықтықтан оқу – 20 сағат, өз бетімен оқу – 12 сағат.

Білім беру үдерісінің күндізгі және қашықтан оқуын ұйымдастыру барысында тыңдаушылардың білімін бақылау мен бағалау мақсатында өзіндік жұмыс, жобалау жұмысы, шағын сабақ (шағын іс-шара) таныстырылымы, кіріс, аралық, қорытынды тестілеу жүргізіледі. Тыңдаушылардың өзіндік жұмыстарына арналған тапсырмалар, тест тапсырмалары, жоба жұмыстарының және шағын сабақтардың (шағын іс-шаралардың) тақырыптары курстың оқу-әдістемелік кешеніне (бұдан әрі – ОӘК) енгізілген.

Білім беру процесі оқу мен оқытудың келесі интерактивті түрлері мен әдістерін қамтиды: дәрістер, семинарлар, тәжірибелік жұмыс, көшпелі тәжірибелік сабақтар, тренингтер, шеберлік сыныптар, конференция, дөңгелек үстел, шағын сабақтың (шағын іс-шараның) таныстырылымы, рөлдік ойындар, кейс әдістері, бейнефильмдерді талқылау, сұрақтарды бірлесіп шешу, сондай-ақ қашықтан оқу режимінде вебинар, онлайн-форум, онлайн-кеңес және тыңдаушының өз бетімен оқуы.

Тыңдаушылардың кәсіби құзыреттіліктерінің қалыптасу деңгейін анықтау үшін кіріс және шығыс сауалнамасы жүргізіледі, шағын сабақ/жоба жұмысын қорғау мен қорытынды тест алынады.

7. Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі

Бөлімде оқыту нәтижелеріне қол жеткізуге бағытталған оқытудың тиімді әдістері ұсынылған. Бағдарламаны іске асыру үшін дидактикалық көзқарасты сипаттайды Білім беру процесі оқытудың интерактивті түрлері мен әдістерін қамтиды: дәріс, семинар, практикалық жұмыс, көшпелі практикалық сабақтар, тренингтер, шеберлік сыныптар, конференция, дөңгелек үстел, шағын сабақ (шағын іс-шараның) таныстырылымы, рөлдік ойындар, кейс әдістері, бейнефильмдерді талқылау, мәселелерді бірлесіп шешу, сондай-ақ

аралас оқу режиміндегі курстар үшін вебинар, онлайн-форум, онлайн-кеңес және тыңдаушының өз бетімен оқуы.

Оқу үдерісінде тыңдаушылар Бағдарламаның барлық модульдерінің мазмұны және оқу қағидаларымен танысады. Білім беру үдерісінің оқу және әдістемелік тұрғыдан камтамасыз етілуі маңызды. Сабақты сәтті ұйымдастыруға тиісті әдіс-тәсілдер және дағдылар туралы біледі. Тарих пәні мұғалімдері үшін қажетті болып табылатын талдау стратегияларымен танысады. Деректермен жұмыс істей білудің маңыздылығын түсінеді. Оқыту барысында алынған білім мен ақпаратқа негізделген тиімді жоспарлау әдістерін ұсынуға мүмкіндік беріледі.

Оқытушы әр күннің сабақтарын талдауға назар аударуы керек, оларға шолу жасау керек, сонымен қатар кейінгі сабақтарды мұғалімдердің қажеттіліктеріне сай өзгертіп, бейімдеуі керек.

Педагогикалық қызметкерлердің біліктілік арттыру жүйесіндегі АКТ енгізу келесі үдерістерді арттыруға бағытталған: білім беру үдерісінің тиімділігі: ақпараттық ресурстарды пайдалану, Интернет желісінің ақпараттық-телекоммуникациялық қолжетімділігі;

<https://t.me/centrnitBot>, [https:// center-nit.kz](https://center-nit.kz) платформасында берілген Smart-ресурстар бөлімі; қарастырған тақырыптар бойынша электронды құжаттарды құрастыру мен өңдеу (мәтін, компьютерлік таныстырылым, бейнефайлдар, т.б.) жобаны әзірлеу;

тыңдаушылардың АКТ құзыреттілігі.

Тыңдаушылардың білімін бақылау формасы: Тыңдаушылардың сапалы біліктілік арттыруын бақылау жүйесі негізгі формаларды қарастырады:

- бағдарламада ұсынылған тақырыптардың біреуі бойынша тыңдаушылардың өзіндік жұмысын бағалау;
- тәжірибеге бағдарланған жоба қорғау;
- кіру тестілеуі – тыңдаушылардың бастапқы деңгейін анықтау мен оқу үдерісін жеке бағытта ұйымдастыруды көздейді;

- шығу тестілеуі – курс бағдарламасы бойынша біліктіліктерінің қалыптасуы мен меңгерген білім деңгейін анықтауға, тыңдаушылардың өзін-өзі бақылау мен бағалау дағдыларын жетілдіру, курс аралық кезеңдегі жұмыста оқу-тәрбие үдерісін ұйымдастырудың әдістемелік және мазмұндық негіздерін жаңарту мақсатында алынған білімдер мен біліктерді жүйелеуге ықпал ету.

Тыңдаушылардың кәсіби құзыреттіліктерін қалыптастыру деңгейін анықтау үшін профессор-оқытушылар құрамы Бағдарлама мазмұнын меңгеруді бағалау критерийлері мен параметрлерін әзірлеп, курстың ОӘК–не енгізеді.

Білім беру жүйесінде білім алушылардың оқу жетістіктерін ұлттық және халықаралық бағалауда тарих пәні және оның ішінде білім алушының сауаттылығы бойынша төмен нәтиже көрсетіп отыр. Осыған орай, тарих пәнін оқытудың заңдылықтарын ескере отырып сабақ жоспарларын талдауды,

белсенді әдістер мен тәсілдерді тиімді қолдана білу, картамен жұмыс жасауды меңгеру тыңдаушылар үшін маңызды.

Сондықтан тарих пәні бойынша пәннің сапасын, әдістемелік құзыреттілігін арттыру мақсатында күрделі тақырыптар сараланып, модуль бағдарламасында тақырыптар таңдалып алынды.

Тақырыпты таңдау педагогтердің Ұлттық біліктілік тестін тапсыру кезіндегі қиындықтармен, сондай-ақ, тыңдаушылардың оқыту әдістерін таңдаумен негізделуі мүмкін.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

Тыңдаушылардың білімін бақылау және бағалау сабақтарды өткізу процесінде де – формативті бағалау, сондай-ақ курс аяқталғаннан кейін оның мақсаттары, міндеттері және күтілетін нәтижелері негізінде бағдарламаны әзірлеуші айқындайтын нысанда жүргізіледі.

Қалыптастырушы бағалау білім мен дағдыларды аралық бақылау және түзету үшін қолданылады. Практикалық тапсырмаларды орындау, тапсырмаларды шешу, сабақ үзіндісін жобалау, тапсырмалар жүйесі түрінде өткізіледі.

Тапсырмалар, орындау бойынша ұсынымдар, орындау мысалдары, өзін-өзі тексеруге арналған эталондар, тапсырмаларды бағалау өлшемшарттары біліктілікті арттырудың білім беру бағдарламасының оқу-әдістемелік кешеніне кіреді.

Тапсырмаларды орындау кезінде тыңдаушыларға топтық нысанда және жеке сұраулар бойынша консультация беру қамтамасыз етіледі.

Оқытушы тыңдаушылардың тапсырмаларды кестеге сәйкес орындауын бақылайды, жақсарту орындары мен тәсілдері көрсетілген толық кері байланысты ұсынады.

Әр тапсырмада тексеру және өзін-өзі тексеру үшін орындау стандарты немесе бағалау критерийлері бар.

Жоба/шағын сабақ таныстырылымының құрылымы

Педагогтар сабақты пан бойынша жоспарлайды және жаңартылған білім мазмұнын ескере отырып, оқытуды жоспарлау бойынша іс-әрекеттер ретінде әртүрлі кезеңдердің сабақ үзіндісін тапсырады.

Ықшам сабақты жоспарлауға қойылатын талаптар

Мақсаты — оқу бағдарламасына сәйкес педагогикалық ұстанымдарды, критериялды бағалау жүйесін түсіну мен қолдануды бағалау.

1. Оқу мақсатына сай болуды бағалау:

- Ықшам-сабақтың мақсаты оқу мақсатына сай;
- пән ерекшелігіне бағдарлануды бағалау;
- мақсаттар SMART форматында тұжырымдалған.

2. Білім алушылардың оқу жетістіктерін қолдау үшін қалыптастырушы бағалау:

- Оқу пәнінің тақырыбына сай белсенді әдіс-тәсілдерді қолдану;
- сабақ мақсатына жетуге ықпал ететін әдістер;
- оқу процесіне білім беру субъектілерін тартуға бағытталған әдіс-тәсілдер.

3. Саралау тәсілдерін таңдау:

- білім алушылардың қажеттіліктерін ескере отырып сараланған сабақтарды әзірлеу;
- тапсырмаларды саралау тәсілдері.

4. Бағалау критерийлері:

0- «дәлелдер ұсынылмаған», 1 – «дәлелдер әлсіз», 2 – «дәлелдер күшті», 3 – «дәлелдер өте күшті» (Максимальды балл әр критерий бойынша – 3).

Таныстырылымның ұзақтығы - 5-7 мин.

Бағалау критерийлері			
Сабақтың мақсаты	Оқудың белсенді тәсілдері	Саралау тәсілдері	Критериальды бағалау
- Сабақтың мақсаты оқу мақсатымен келісілген; - сабақ мақсаты пән ерекшелігіне бағдарланған; - мақсаттар білім алушылардың қажеттіліктерін ескере отырып, SMART форматында тұжырымдалған	- тәсілдерді таңдау пән бойынша тақырып мазмұнымен анықталған; - тақырып мазмұнымен анықталған тәсілдер оқу мақсатына жетуге ықпал етеді; - тәсілдер оқу процесіне білім алушыларды тартуға бағытталған.	- тапсырмалар білім алушылардың қажеттіліктерін ескере отырып сараланған; - саралаудың әртүрлі тәсілдері жоспарланған (тапсырма, дереккездер, білім алушыларды қолдау т.б.); - саралау тәсілдері әрбір білім алушылардың мақсаттарға жетуіне ықпал етеді.	- бағалау оқу мақсатына сай келеді; - формативті бағалау оқуды қолдайды; - бағалау критерийлері пайдаланылады.

Өзіндік жұмыс практикалық тапсырмаларды жоғары деңгейде орындауға, бірқатар дәйекті іс-әрекеттерді жүзеге асыруға бағытталған: жоспар құру, оқушыға күрделі тақырыпты түсіндіруде іс-қимыл алгоритмін түсіндіру, зерттелетін тақырып аясында оқушыларға арналған тапсырмаларды, жаттығуларды, шағын тренажерларды, тесттерді өз бетінше таңдау, құру.

Жиынтық бағалау демо-сабақ, жоба, қорытынды тестілеу және т. б. түрінде жүргізілуі мүмкін.

Мысалы, қорытынды тестілеуді өткізу үшін модульде оқытылатын әр тақырыпқа 15 тапсырмадан тұратын тапсырмалар банкі әзірленеді. Тыңдаушы әр тақырыпқа 3 тапсырмадан 24 тест тапсырмасынан тұратын тест тапсырады. Тапсырмаларды таңдау кездейсоқ жүзеге асырылады.

Жоба жұмысы таныстырылымын бағалау үшін келесі критерийлер берілген:

- 0 балл – жүзеге асырылмады;
- 1 балл – ішінара жүзеге асырылды;
- 2 балл – толық жүзеге асырылды.

Жоба бойынша жоғары балл саны 20 балл.

Жоба жұмысының жиынтық бағасын дәстүрлі бағалау нормасына айналдыру үшін келесідей схема берілген:

- «5» бағасы (үздік) 17-20 балл үшін қойылады.
- «4» бағасы (жақсы) 14-16 балл үшін қойылады.
- «3» (қанағаттанарлық) 10-13 балл үшін қойылады.

Шағын сабақты бағалау критерийі

№	Бағалау критерийі	Балл
1	Сабақтың мақсаты SMART форматында құрылған.	
2	Белсенді тәсілдер барлық оқушыларды оқу үдерісіне жұмылдырған және оқу мақсатын жүзеге асыруға бағытталған.	
3	Қалыптастырушы бағалау оқу нәтижесін арттыруға мүмкіндік береді.	
4	Оқушылардың қажеттіліктерін ескеру. Саралау тәсілдерін қолдану	
5	Ресурстарды пайдалану, соның ішінде АКТ ресурстары	
6	Мазмұнының қолжетімділігі және қисындылығы	
7	Уақытты тиімді пайдалануы	

Шағын сабақ таныстырылымын бағалау үшін келесі критерийлер көрсетілген:

- 0 балл – бағалау элементі жоқ;
- 1 балл – дәлелі әлсіз;
- 2 балл – дәлелі орташа;
- 3 балл – дәлелі күшті.

Шағын сабақ таныстырылымы бойынша тыңдаушылар білімін бағалау жинақталған баллды бес баллдық жүйеге айналдыру арқылы жүзеге асырылады:

- 1) «Үздік»: 19-21 балл;
- 2) «Жаксы»: 15-18 балл;
- 3) «Қанағаттанарлық»: 11-14 балл.

Қорытынды тестілеу

№	Модульдердің атауы	Сағат саны	Сұрақтар саны
1	Нормативтік-құқықтық;	8	4
2	Психологиялық-педагогикалық модуль	2	2
3	Мазмұндық модуль	40	12
4	Технологиялық модуль	6	2
5	Вариативтік модуль	24	8
	Барлығы		30

Бағдарламаның тиімділігін бағалау

Біліктілікті арттырудың білім беру бағдарламасының тиімділігін бағалау Томас Гаскидің кәсіби даму тиімділігінің бес деңгейлі моделі бойынша жүзеге асырылады. Бағдарламаның тиімділігін бағалаудың бірінші және екінші деңгейлері оқуды аяқтағаннан кейін бірден жүзеге асырылады.

9. Курстан кейінгі қолдау

Тарих пәні мұғалімінің іс-әрекетін курстан кейінгі қолдау формалары:

1. тарих пәні мұғалімінің кәсіби дамуының нәтижелерін қолдау;
2. курстарды аяқтағаннан кейін бірінші күнтізбелік жыл ішінде тарих пәні мұғалімінің кемінде үш өзіндік жұмысын ұйымдастыру және өткізу;
3. біліктілікті арттыру курстарынан өткен және алған білімдерін, дағдыларын тәжірибеде сәтті қолданатын тарих пәні мұғалімдерімен тәжірибе алмасу, олардың тәжірибесін қоғамда тану (бұқаралық акпарат құралдарында жариялау) іс-шараларына қатысу үшін тарту;
4. біліктілікті арттыру бағдарламаларын түзету.

Тыңдаушылармен курстан кейінгі қолдауды жүзеге асыруға арналған байланыс құралдары:

№	Байланыс құралдары
1	Біліктілікті арттыру курстарынан өткен тыңдаушылармен әр түрлі байланыс құралдары (электрондық пошта, мессенджерлер, әлеуметтік желілер (Facebook, WhatsApp және т.б.), сервистер (Google - Duo, Hangouts және т. б.) арқылы үздіксіз байланысты жүзеге асыру

2	Бірлескен жұмыс үшін «БЖИТО» https://t.me/centrnitBot , https:// center-nit.kz платформасында кәсіби қолдау
---	---

Тыңдаушыларды курстан кейінгі қолдауды жүзеге асыру үшін ресурстық қолдау:

№	Ресурстық қамтамасыз ету
1	«БЖИТО» https://t.me/centrnitBot платформасы, сайты https:// center-nit.kz
2	Электрондық әдістемелік қор

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиет

1. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы. 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III (01.01.2022 жылға өзгерістер мен толықтырулармен). URL: https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=30118747 (өтініш берген күні: 04.05.2022).

2. «Білімді ұлт» сапалы білім беру» ұлттық жобасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 12 қазандағы № 726 қаулысы. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2100000726>. (өтініш берген күні: 04.05.2022).

3. Қазақстан тарихы (ежелгі тарихтан бүгінгі күнге дейін). Бес том. Том 4. – А.: «Атамұра», 2019. – 768 с. с. 107-108)

4. 5-11 сыныптарда «Қазақ әдебиеті», «Қазақ тілі мен әдебиеті», 10-11 сыныптарда «Орыс тілі», «Орыс тілі мен әдебиеті», «Орыс әдебиеті», «Геометрия», «Информатика», «Қазақстан тарихы», «Дүниежүзі тарихы», «Қазақ әдебиеті», «Құқық негіздері» оқу пәндерін оқыту әдістемесі мен технологиялары бойынша әдістемелік ұсынымдар. – Нұр-Сұлтан: Ы.Алтынсарин ат. ҰБА, 2021. – 278 б.

5. Жаңартылған білім беру мазмұны бағдарламасы бойынша ҚР жалпы білім беретін мектептерінің 10-11 сынып оқушыларының оқу жетістіктерін бағалау бойынша әдістемелік ұсынымдар. – Нұр-Сұлтан: Ы. Алтынсарин ат. ҰБА, 2019

6. ШЖМ 10-11 сынып пәндері бойынша білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау үшін сараланған тапсырмалар құру бойынша әдістемелік ұсынымдар. Әдістемелік ұсынымдар.– Нұр-Сұлтан: Ы. Алтынсарин ат. ҰБА, 2020. – 284 с.

7. Тарихи тұжырымдамалар негізінде тарихи ойлау дағдыларын дамыту. Әдістемелік құрал /Құраст.-авт.:З. Шегенова. А.Жанисов. – Астана, - 2018.

8. Жаңартылған мазмұн бойынша жалпы орта білім беру деңгейінің 10-11-сыныптарына арналған «Қазақстан тарихы» оқу пәні бойынша үлгілік

оқу бағдарламасы. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2019 жылғы 7 наурыздағы № 105 бұйрығына 18-қосымша. Астана, 2019.

9. Жаңартылған мазмұн бойынша жалпы орта білім беру деңгейінің 10-11 сыныптарына арналған «Дүниежүзі тарихы» оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасы. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2019 жылғы 7 наурыздағы № 105 бұйрығына 18-қосымша. Астана, 2019.

Қосымша әдебиет

1. Ж. Сманкулова. Учебно-методическое пособие по **«Истории Казахстана»** Авторлық құқықпен қорғалатын объектілерге құқықтардың мемлекеттік тізілімге мәліметтерді енгізу туралы Куәлік (программа ЭВМ). 5 мамыр 2017 ж, **№949** МинЮстРК.

2. Ж. Сманкулова. Электронное учебное-методическое пособие к базовому учебнику **«Новейшая история Казахстана»**. Авторлық құқықпен қорғалатын объектілерге құқықтардың мемлекеттік тізілімге мәліметтерді енгізу туралы Куәлік (ЭВМ-ге арналған бағдарлама-электрондық оқу әдістемелік құрал). 28 тамыз 2017 ж. **№2071**, МинЮстРК.

3. Ж. Сманкулова. Тәуелсіз Қазақстан тарихы. I том, Авторлық құқықпен қорғалатын объектілерге құқықтардың мемлекеттік тізілімге мәліметтерді енгізу туралы Куәлік. 2018 жылғы 12 желтоқсан, **№ 934**.

4. Ж. Сманкулова. Тәуелсіз Қазақстан тарихы. II том, Авторлық құқықпен қорғалатын объектілерге құқықтардың мемлекеттік тізілімге мәліметтерді енгізу туралы Куәлік. 2018 жылғы 12 желтоқсан, **№ 935**.

5. Ж. Сманкулова. Тәуелсіз Қазақстан тарихы. III том, Авторлық құқықпен қорғалатын объектілерге құқықтардың мемлекеттік тізілімге мәліметтерді енгізу туралы Куәлік. 2018 жылғы 12 желтоқсан, **№ 937**.

6. Ж. Сманкулова. Сборник контрольно-оценочных средств (тестовых заданий) по истории Казахстана с древнейших времен до периода независимости. Свидетельство о внесении в государственный реестр прав на объекты, охраняемые авторским правом. **№ 1509**, от 30 января 2019 года.

7. Ж. Сманкулова. Қазақстан тарихынан әдістемелік-анықтамалық нұсқау. Авторлық құқықпен қорғалатын объектілерге құқықтардың мемлекеттік тізілімге мәліметтерді енгізу туралы Куәлік. 2019 жылғы 28 ақпан **№ 2041**.

8. Ж. Сманкулова. Тарихты оқытудың өзекті мәселелері: теориясы мен оқыту әдістемесі. Оқу-әдістемелік кешені. 2019 жылғы «3» маусым, **№ 3819**.

9. Критериалды бағалау жүйесін енгізу қорытындысы бойынша әдістемелік ұсынымдар - Нұр-Сұлтан:Ы. Алтынсарин ат. ҰБА, 2021. -248 б.

10. Ж. Сманкулова. Құзыреттілік - білім беру негіздерінің бірі. Қазақстан тарихы, ғылыми-әдістемелік журнал, **№4 (143)**, 2016, 43 бет.

Интернет ресурстары

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қазақстан халқына Жолдауы "Әділетті мемлекет. Біртұтас Ұлт. Берекелі қоғам" Мемлекет Басшысының 2022 жылғы 1 қыркүйектегі Қазақстан халқына Жолдауы. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/K1900002019>

Интернет ресурсы

1. Гуревич В. Рекомендации по разработке компетентностно-ориентированных заданий. <https://pandia.ru/text/78/484/54706.php>
2. Зегер ван дер Вал, PhD, «Работа с поколением Y и поколением Z», Назарбаев Университет, Высшая школа образования, октябрь 2018 г., www.zegervanderwal.com
3. История мировых цивилизаций. <http://festival.1september.ru/articles/526293/>
4. Клименко Е.С. Дифференцированное обучение – оптимальный путь обучения всех и каждого. 2019 г. <https://cyberleninka.ru/article/n/differentsirovannoe-obuchenie-optimalnyy-putobucheniya-vseh-i-kazhdogo>
5. Паутова Л. Тенденции общественного развития: ценности будущего. Международный молодежный форум проектирования будущего «Гиперборея: битва идей». <https://bd.fom.ru/pdf/dokgiper.pdf>
6. Особенности современных международных отношений https://studme.org/1233111924369/politologiya/osobennosti_sovremennyh_mezhdunarodnyh_otnosheniy
7. <http://www.bris.ac.uk/education/study/continuing-professional-development-cpd/action-research>
8. Патрик Гриффин. «Навыки XXI века»: новая реальность в образовании. http://erazvitie.org/article/navyki_xxi_veka_novaja_realnost
9. <http://www.bris.ac.uk/education/study/continuing-professional-development-cpd/action-research>
10. http://erazvitie.org/article/navyki_xxi_veka_novaja_realnost